

Les famílies,
aliades
de la lectura

LECXIT
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

© Fundació Jaume Bofill, 2021

Provença, 324

08037 Barcelona

fbofill@fbofill.cat

www.fbofill.cat

ISBN 978-84-123060-0-2

Autoria:

Sílvia Blanch, Marc Alabart i Agustí Montardit

Edició:

Lecxit. Fundació Jaume Bofill

Disseny i maquetació:

Maria Beltran

www.beltimore.net

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència **Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (by)**. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear a partir del material per a qualsevol finalitat els continguts propis d'aquesta publicació, inclosa la comercial. Només us demanem que en reconegueu l'autoria de la creació original.

Les publicacions del programa LECXIT estan disponibles per a descàrrega als webs www.lecxit.cat i www.fbofill.cat

Les famílies,
aliades
de la lectura

 FUNDACIÓ
BOFILL

Educació per canviar-ho tot

 LEXIT
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

Continguts

Benvinguda	5	1a SESSIÓ	15
		Per què llegir en família?	
Per què és important promoure la capacitació parental en l'àmbit de l'acompanyament lector?	6	PROPOSTA 1.	16
		El millor llibre del món	
Què us proposem?	8	PROPOSTA 2.	19
A qui s'adreça?	8	Investiguem? Els llibres com a font de coneixement	
Quin és el repte?	8	PROPOSTA 3.	22
Com utilitzar la guia?	9	El millor llibre per viatjar. La lectura des de diferents perspectives	
Quin és el meu rol com a persona dinamitzadora?	11	PROPOSTA 4.	25
		Us agrada jugar? Juguem?	
Iniciem les sessions	14	Els llibres com a element de joc	
Aterrant, 10'	14	JO M'HO PROPOSO	30
Presentació de la sessió, 10'	14	i em llanço a la piscina, 10'	
		TANCAMENT	31
		Escoltar i explicar contes, poemes, rondalles, 15'	

2a SESSIÓ 34 Com acompanyem en la lectura?

PROPOSTA 1. 35
Jo ja llegeixo

PROPOSTA 2. 36
Som lectors

PROPOSTA 3. 39
Com ho podem fer les famílies
des de casa?

JO M'HO PROPOSO 44
i em llanço a la piscina, 10'

TANCAMENT. 45
El conte i, què m'emporto avui? 15'

3a SESSIÓ 48 Què he après?

PROPOSTA 1. 49
Què em va bé i què he de millorar, encara

JO M'HO PROPOSO 52
i em llanço a la piscina, 10'

TANCAMENT. 53
El conte i, què m'emporto avui? 15'

I ARA QUÈ? 55 Continuem fent camí

Altres propostes 56
bibliogràfiques

Referències 57
bibliogràfiques

Notes 58

I
ARA
QUÈ?

JO, JA
LLEGEIXO

POEMES I RONDALLES

SOM
LECTORS

EM LLENÇO A LA PISCINA

AGOMPANYEM
LA LECTURA

INVESTIGUEM? ELS LIBRES COM A FONT DE GONEIXEMENT

EL MILLOR LIBRE DEL MÓN

LLEGIR EN FAMILIA

Benvinguda

Us donem la benvinguda a la guia de capacitació parental en l'àmbit de la promoció de la lectura i l'acompanyament a la lectura.

Aquesta guia és una iniciativa de la Fundació Bofill en el marc del **programa LECXIT** i està vinculada a la crida «**Les famílies, aliades de la lectura**». La guia **s'adreça a tots aquells agents educatius que treballen amb famílies**, i especialment als equips docents de centres on es concentren famílies amb una major desigualtat social i vulguin dotar-les de recursos per fer efectiu **l'acompanyament lector dels seus fills i filles**.

La guia pretén dotar els agents educatius d'elements pràctics per promoure un impacte en les **famílies** amb infants que estiguin cursant **l'educació primària**.

Els materials fets per Joan Carles Girbés el 2012 i per Jaume Centelles el 2020 han estat una font d'inspiració per a elaborar aquesta guia, i per això inclou alguns continguts d'aquests materials.

Per què és important promoure la capacitat parental en l'àmbit de l'acompanyament lector?

La recerca ens diu que un bon desenvolupament de la comprensió lectora a primària és un dels principals **factors preventius** del fracàs escolar. Tot i així, a Catalunya un de cada quatre infants no aconsegueix assolir un nivell lector adequat, i per això és important fomentar la participació i implicació de les famílies en la lectura, ja que és un dels principals factors de l'èxit educatiu.

En aquest sentit, les dades mostren que el **programa LECXIT** té un gran impacte en la millora de la comprensió lectora dels infants de les escoles, biblioteques i espais LECXIT on es duu a terme. **Però... i a casa?** La realitat de cada família és diversa, i en alguns casos les experiències educatives fora de l'horari lectiu a les quals tenen accés alguns infants són molt minses, fet que contribueix a **agreujar les desigualtats** i que afecta els nivells de comprensió lectora (Guryan *et al.*, 2015). En aquest sentit, és important tenir clar que l'aprenentatge de la lectura no comença ni s'acaba a l'aula, i que les famílies són un

element clau per cultivar l'hàbit lector. Amb aquesta crida volem que les famílies es converteixin en les **millors aliades de la lectura per als seus fills i filles**.

Els estímuls de lectura que ofereix l'entorn familiar, la **percepció d'autoeficàcia parental**, els **hàbits lectors** de pares i mares, la **presència de llibres** a casa i la **promoció de la lectura** són quatre factors determinants per a desenvolupar l'hàbit i el gust per la lectura, essencials per desenvolupar la comprensió lectora dels infants (Agirregoikoa *et al.*, 2021).

El **suport de la família és afectiu, de proximitat, quotidià**, i permet veure i viure la lectura com una activitat necessària i plaent. Petites actuacions com les que proposem en aquesta guia són determinants per a fomentar la lectura des de casa i per ajudar els infants a enamorar-se de la lectura i convertir-los en lectors competents per a tota la vida.

La constatació dels efectes positius que té en els infants la implicació de la família en el procés educatiu i d'aprenentatge escolar ens

emplaça a assumir el repte de desenvolupar intervencions per a la millora de les competències lectores de l'alumnat de primària (Capotosto, 2017). Aquesta crida vol **promoure propostes i orientacions** per encoratjar les famílies en la promoció de la lectura, cercar-ne l'aliança i animar-les a mantenir-se involucrades en l'experiència educativa dels seus fills i filles.

En el programa LECXIT hem pogut observar que moltes famílies veuen la lectura com una pràctica exclusivament escolar, que no té una importància real més enllà de l'àmbit acadèmic. Al mateix temps, quan entenen la importància i la utilitat de la lectura per a l'èxit educatiu, moltes famílies valoren més el fet de llegir.

Així doncs, aquesta crida ha de permetre **enfortir el vincle amb les famílies**, perquè puguin despertar la curiositat per la lectura en els infants, perquè puguin desenvolupar estratègies senzilles per promoure la lectura a casa sense la necessitat de disposar d'una formació prèvia.

I tu, t'hi vols involucrar?
Anima't a facilitar a les famílies del teu voltant la possibilitat de participar en aquest projecte.

Què us proposem?

Promoure l'acompanyament a la parentalitat positiva de les famílies en l'àmbit de la lectura.

La parentalitat positiva és un enfocament social que promou que la comunitat empoderi les famílies per tal que puguin acompanyar el desenvolupament dels seus fills i filles. Com? A partir d'adquirir actituds com l'interès, l'empatia, el respecte, l'afecte, l'autoritat... i estratègies que facilitin que els infants despleguin tot el seu potencial.

BLANCH I BADIA, 2015

Per fer-ho, us oferim arguments per explicar la importància de la lectura i la necessitat de promoure una formació pràctica per a les famílies.

La guia concreta una formació de capacitació parental de tres sessions. Formació per motivar l'interès per la lectura, per facilitar maneres diverses de llegir en família, i per promoure l'acompanyament dels pares i mares en la lectura. Pel que fa a aquest últim punt, pares i mares han de veure que són perfectament capaços d'acompanyar els seus fills i filles en el procés d'aprenentatge i construcció d'hàbits lectors, un procés que també té lloc a l'escola, però que és essencial que sigui present a casa.

Per això, com a agents educatius, us proposem conèixer **un ventall de possibilitats per fomentar la lectura en família d'una manera senzilla, per incorporar-les en el dia a dia... i visibilitzar el valor que té la lectura per aprendre, per compartir, per somiar, per conversar, per divertir-nos o per emocionar-nos, entre d'altres.**

A QUI S'ADREÇA?

Aquesta guia s'adreça a tots aquells **agents educatius que treballeu amb famílies**, sobretot al col·lectiu de mestres que, conscients de la importància de la lectura en l'èxit educatiu dels infants que estan cursant l'educació primària, us vulgueu dotar d'arguments per potenciar-la a través d'activitats molt pràctiques. S'adreça als que vulgueu engrescar aquelles famílies que, per motius diversos, habitualment no promouen la lectura en família a casa.

QUIN ÉS EL REPTE?

Hi ha diferents situacions que dificulten la promoció de la lectura a casa, com per exemple la manca de coneixement sobre la importància de la lectura, les experiències prèvies negatives, la falta de recursos per fer-ho, o bé pensar que la lectura és un tema que pertany exclusivament a l'escola. Totes aquestes situacions són barreres que es troben les famílies, fets que els impedeixen immersir-se i acompanyar en la lectura els seus fills i filles. Però segur que a través d'experiències com les que us oferim en aquesta guia, aquestes situacions poden millorar.

El repte és, doncs, empoderar les famílies com a lectores, fer visible la lectura en l'activitat quotidiana, i que pares i mares llegeixin amb els seus infants de manera habitual a casa.

Com utilitzar la guia?

	1a sessió Per què llegir en família?	2a sessió Com acompanyem en la lectura?	3a sessió Què he après?
OBJECTIU	Entusiasmar les famílies i donar-los confiança per tal que en surtin amb ganes de compartir més estones de lectura amb els seus fills i filles	Empoderar les famílies per tal que tinguin recursos per promoure el gust per la lectura en els seus fills i filles	Valorar quines estratègies han incorporat les famílies i quines volen implementar
CONTINGUTS	<ul style="list-style-type: none"> — Donar a conèixer i despertar l'interès de les famílies per la diversitat de llibres infantils — Oferir un ventall de pràctiques senzilles — Trencar alguns clixés relacionats amb la lectura, que sovint són una barrera per fomentar-la, i aportar algunes idees clau sobre el fet lector 	<ul style="list-style-type: none"> — Prendre consciència de la importància de la lectura en el dia a dia — Reflexionar sobre els tipus de lectura que fem habitualment i quins podríem incorporar — Valorar que totes les famílies som lectores i podem acompanyar els fills 	<ul style="list-style-type: none"> — Conèixer com valoren el programa les famílies — Compartir èxits i nous reptes

La guia proposa tres sessions amb les famílies, però està pensada perquè cada persona que vulgui participar en el projecte ho pugui fer triant aquelles sessions i activitats que pensi que s'adaptaran millor als seus coneixements i a la família a què s'adreçaran. Així, la guia és una proposta de partida que està oberta, que es pot ajustar a cada persona que la vulgui implementar d'una manera rica i adequada.

Les tres sessions que es proposen es poden implementar de forma seqüencial o independent. Tot i que en totes les sessions la família és la protagonista, hi ha una progressió en el tipus de propostes que se'ls ofereixen i en la incorporació de la seva veu en cada sessió. La primera sessió aporta un ventall de propostes lectores molt concretes, per obrir la mirada i engrescar les famílies. La segona promou un treball més personal, perquè les famílies sentin que poden fer aquest acompanyament lector a casa i prenguin consciència de què poden fer i com. La tercera pretén aportar un espai molt més de diàleg, per valorar el que s'ha anat aprenent, compartir els neguits que sorgeixen i fer-se propòsits d'accions, les accions que cada família implementarà. Si s'organitzen totes, convé deixar un temps entre sessions, per exemple una setmana, per poder posar en pràctica algunes accions a casa i poder compartir-ne l'experiència a la sessió següent.

Cada sessió de 90 minuts s'estructura en cinc moments diferenciats:

ATERRANT

🕒 10'

Arribada lenta, que permet arribar i poder fullejar els llibres exposats a l'espai.

PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ

🕒 10'

S'exposen els objectius de la sessió i alguns elements clau.

PROPOSTA

🕒 45'

Activitat o activitats participatives amb les famílies. Es tracta de promoure la vivència de la lectura i les estratègies per sentir-se més competent a l'hora d'acompanyar els infants.

JO M'HO PROPOSO I EM LLANÇO A LA PISCINA

🕒 10'

Cada família es fa un propòsit per aplicar el que ha practicat a la sessió a l'activitat per promoure la lectura amb els seus infants.

TANCAMENT QUÈ M'EMPORTO AVUI?

🕒 15'

Aquesta part s'inicia amb una **activitat de lectura**, per tal que les famílies en gaudeixin i tinguin altres models per explicar i llegir llibres. Aquesta secció s'acaba amb una petita valoració de la sessió, a partir de verbalitzar **què ha estat significatiu** de la sessió.

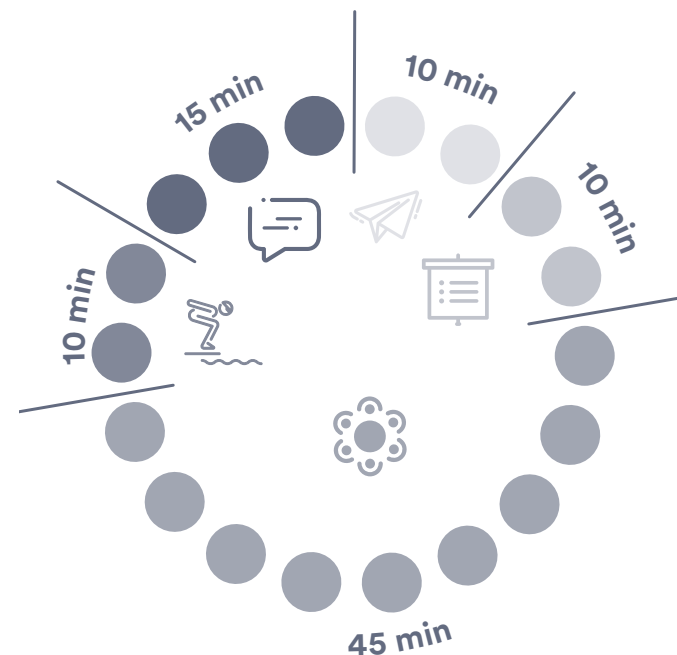
RECOMANACIONS

Al final de les propostes o de la sessió hi trobareu uns quadres amb recomanacions i idees que podeu tenir presents i utilitzar durant les sessions.

BIBLIOGRAFIA

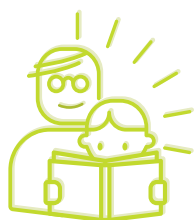
Al final de la guia hi trobareu la bibliografia citada i recomanada per si voleu, a més de les que ja teniu al vostre centre, ampliar les opcions de lectures.

Quin és el meu rol com a persona dinamitzadora?

Ets clau per a l'èxit de la crida! Destaquem alguns aspectes bàsics que t'ajudaran a fer que les sessions s'implementin amb èxit.

CONVENCIMENT PERSONAL

És essencial que tinguis clar que les famílies són clau per promoure la lectura dels seus fills i filles, i que tinguis el convenciment que elles també poden acompanyar-los en la millora de la comprensió lectora. Per a això, és important que coneguis les evidències que hi ha sobre la relació entre la implicació de les famílies i l'èxit educatiu dels infants. També és important que tinguis arguments per poder fer de taca d'oli i per explicar a les famílies per què és important que elles, tinguin o no experiència, poden fer-ho.

PREPARA L'ESPAI

Pensa, dissenya i prepara un **espai còmode i informal, que generi confiança** entre les persones participants, entre el grup.

Per exemple, es poden crear diferents espais que permetin treballar de maneres diferents: drets, asseguts en cadires, a terra, etc. Aquesta diversitat d'espais, amb llibres exposats, pot facilitar que hi hagi una estona, quan entren, en què els participants es puguin anar movent al seu ritme mentre van arribant, a poc a poc. Observar: Què fan les famílies? Com ho fan? Què trien? Observar ens pot aportar la informació necessària per ajustar l'espai, els materials i el contingut de les sessions.

Procura que, sigui com sigui l'espai, totes les persones **us pugueu veure i mirar als ulls**, ja que això ajuda a generar conversa i fa que tothom se senti inclòs. Pots facilitar etiquetes i retoladors perquè cadascú hi escrigui el seu nom, ben visible, i us pugueu dirigir pel nom.

Pensa quins materials són els més adequats per crear un espai proper per a les famílies, per tal que hi connectin i se sentin incloses. Algunes preguntes que et poden guiar són:

- Quins llibres portaré? Quin tipus de famílies hi participen? Tipologies, continguts, llengües diverses, de països diferents... també pots incloure llibres amb sistema Braille.
- Com els presentaré els llibres perquè tinguin ganes d'interactuar-hi? En diferents llocs i alçades; amb altres objectes que els acompanyin, com ara titelles, o amb objectes que siguin protagonistes del conte, com ara un animal de peluix, entre d'altres.
- Els convidaré a treure's les sabates per estar més còmodes en alguns espais? Per exemple coixins, cadires baixes, taules, espais més íntims...

DINAMITZAR EL GRUP

Dinamitzar un grup és complex, perquè requereix combinar la pròpia actitud, el coneixement, i les estratègies facilitadores que s'han d'aplicar en funció de les famílies que participen a la sessió. T'ajudem a planificar-la i a saber com dinamitzar-la a través d'aquestes qüestions que es plantegen en tres moments diferents:

PREVI

- **Prepara't.** Coneix el grup de famílies, fes servir la informació que en tinguis disponible per anar ajustant-t'hi.
- **Convoca a les famílies.** Tingues en compte la diversitat de famílies i també la diversitat de llengües a l'hora de fer la convocatòria. Si és possible, convoca les famílies de diverses maneres, per assegurar-te que tothom rep la informació per diferents canals (presencials, paper, virtual, xarxes...) i amb un contingut molt infogràfic, perquè la combinació d'imatge i text sempre facilita la comprensió. És possible que en alguns casos calgui trucar per telèfon, amb d'altres famílies caldrà parlar-ne personalment, i d'altres amb un whatsapp ja se n'assabentaran. El més important és que, ja des de l'inici, s'hi sentin incorporades.
- **Espai per als infants?** Si l'horari i el lloc ho permeten, pots facilitar un espai paral·lel on els infants es puguin estar mentre dura la sessió, això facilitarà l'assistència de les famílies.

SESSIÓ

- **Dona la benvinguda** a cada participant quan entri, mirant la persona als ulls i, si pot ser, dient el seu nom.
- **Convida les persones a posar-se còmodes i a passejar per l'estança** per tafanejar els llibres que hi ha mentre arriben les altres famílies.
- Plantejar les dinàmiques **de manera breu i clara**, parafrasejant i, si cal, posant-ne un exemple. Ajuda't del gest i, si cal, de materials per poder transmetre el missatge de la manera més clara possible.
- **Mantingues un to informal** per tal de generar un clima distès. Pot ser bo incloure petites bromes i posar-hi sentit de l'humor.
- **Evita un to alligonador**. Encara que en certs moments hauràs de donar indicacions o recomanacions per a l'acompanyament lector, has de deixar clar que són possibilitats, propostes obertes que cadascú pot valorar i dur a terme a la seva manera.
- **Escolta**. Deixa espais perquè tothom pugui dir-hi la seva i perquè tothom sàpiga que pot fer preguntes i intervenir quan ho cregui convenient. Deixa ben clar que, en aquest espai, tothom hi aprèn, i que no hi ha preguntes inadequades o comentaris erronis.
- Mostra **confiança cap a les famílies**, per empoderar-les i que se sentin capaces d'acompanyar els seus fills en el procés lector, tenint en compte tant les eines que aporta la sessió com els diferents agents de suport. En aquest sentit, procura destacar els aspectes positius de cada família.

- Acomiada't de cada família i, si cal, fes el recordatori de com heu quedat per a la propera sessió.

POST

- **Valorar com ha anat la sessió**, ja que això et permetrà ajustar la forma i el contingut de les sessions a les vivències de les famílies. Si pot ser, primer valora amb les famílies —de maneres diverses— com ha anat la sessió, i després fes-ne una autovaloració. L'autovaloració et permetrà incorporar canvis en la sessió següent o en altres moments del treball amb famílies.

Iniciem les sessions

Et proposem començar cada una de les tres sessions d'aquesta manera, per donar temps als participants a arribar, connectar amb l'entorn i situar-se:

ATERRANT

Amb l'espai preparat, ets a punt de rebre i donar la benvinguda —de manera individual— a cada participant. Situa't a l'entrada i rep les famílies amb calma i un somriure. Convida-les a posar-se còmodes, a passejar i a descobrir els llibres mentre arriba la resta de famílies. Tria alguns llibres dels que tingueu al centre, pots inspirar-te en la bibliografia recomanada, i també pots fer algun tipus de col·laboració amb la biblioteca per disposar-ne d'altres.

Si les famílies no es coneixen, pots tenir etiquetes preparades amb el nom de cada participant, o bé deixar que elles mateixes hi escriguin el nom, i se les enganxin en un lloc visible quan entrin.

Cada família s'ha de sentir especial, percebre que és esperada i que entra en un espai d'atenció i benestar. D'aquesta manera serà més senzill que s'hi sentin incloses, que s'hi trobin a gust i que tinguin ganes de participar de forma més compromesa.

PRESENTACIÓ DE LA SESSIÓ

Per fer la transició de l'arribada a la presentació, pot ajudar el so d'una música que indiqui a les famílies, d'una manera agradable, que s'inicia la presentació de la sessió. És el moment d'asseure's en rotllana, de manera que tothom es pugui veure la cara i mirar-se als ulls. **Recorda:**

- 1 **Ens presentem i donem la benvinguda** a les persones assistents a la trobada. Ens hem de mostrar amb il·lusió i ganes de començar la sessió.
- 2 Tot seguit, **agraïm l'assistència** a les famílies participants. És probable que ens trobem en una tarda de dia feiner, de manera que pot ser bo reconèixer, amb un to distès i empàtic, l'esforç logístic que moltes famílies deuen haver hagut de fer.
- 3 **El primer dia convidem les famílies participants a presentar-se** i que diguin l'edat dels seus fills i filles. D'aquesta manera coneixerem el perfil de les famílies assistents, i posarem èmfasi en el fet que, encara que no siguin a la sessió, els veritables protagonistes

de tot plegat són els seus infants. Si hi ha famílies que s'incorporen en una altra sessió que no és la primera, farem una ronda ràpida de presentacions per situar-les.

- 4 Explicuem que **viuran quatre experiències** al voltant dels llibres i que hi descobriran un munt de possibilitats, coses que després podran fer amb els seus fills i filles. Projectem el nom de les quatre dinàmiques en una pantalla, per exemple, i els explicuem que en aquesta trobada ens emocionarem, farem d'investigadors i investigadores, viatjarem, jugarem...
- 5 **Explicitem que els objectius de la sessió** són, sobretot, que surtin amb ganes de compartir estones de lectura amb els seus fills i filles, que vegin que no és difícil acompanyar-los, i que ho poden fer de moltes maneres i ajudant-se de molts recursos a l'abast. El darrer dia, els recordem que s'acaben aquestes trobades, però fem èmfasi en el fet que no s'acaba la lectura en família.

Una vegada presentada la sessió, ja pots començar a treballar amb les propostes que et detallem a continuació, i sempre pots fer-hi els ajustaments que et semblin més adequats.

1a sessió: Per què llegir en família?

Entusiasmar a les famílies per tal que en surtin amb ganes de **compartir més estones de lectura amb els seus fills i filles**, i que vegin que són perfectament capaces d'acompanyar-los en el seu procés d'aprenentatge de la lectura i de construcció d'hàbits lectors

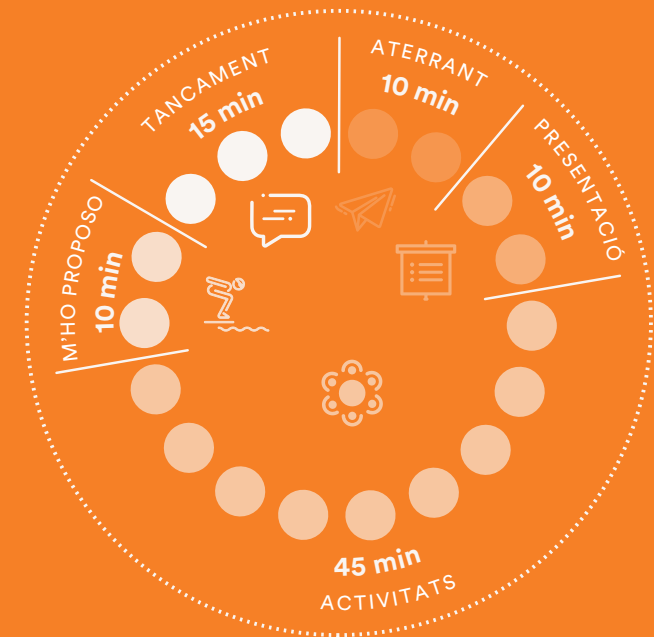
1h 30

- Donar a conèixer la **diversitat de llibres infantils** i despertar l'interès de les famílies per aquesta varietat
- Oferir-los un ventall de **pràctiques senzilles**
- Trencar alguns **clixés** relacionats amb la lectura que sovint són una barrera per fomentar-la, i aportar algunes **idees clau** sobre el fet lector

- Llibres
- Alguna cosa embolicada que simuli un llibre
- Etiquetes i retoladors per als noms
- Preguntes impreses
- Una cinta de color groc

1 El millor llibre del món

2 Investiguem?

3 El millor llibre per viatjar

4 Us agrada jugar? Juguem?

ACTIVITAT 1.

El millor llibre del món

10'

Gran grup
i petits grups

Alguna cosa
embolicada que
simuli un llibre

Llibres

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Evidenciar que **no hi ha llibres que puguin solucionar màgicament els nostres problemes**. Podem pensar que un llibre serà molt útil a un infant per ajudar-lo a afrontar una determinada qüestió, però cada lector és un món i no sabem quina serà la seva lectura d'un llibre.
- Entendre que la lectura pot **generar espais de diàleg**, sobre nosaltres mateixos i sobre el món que ens envolta. Sense aportar-nos solucions directes, els llibres ens permeten parlar de moltes de les coses que ens passen en el dia a dia, fins i tot d'aquelles de les quals més ens costa parlar. La literatura és una **porta oberta a la comunicació!**
- Convidar les famílies a llegir amb els seus fills i filles i, a partir d'aquí, **conversar del llibre mateix i dels temes que se'n derivin**.

COM HO FEM?

1 GRAN GRUP

Ens situem asseguts en rotllana, de manera que tothom es pugui veure la cara. Mostrem als participants el que sembla un llibre embolicat i els expliquem que aquest és **el millor llibre del món**. És un llibre que *ens fa millors persones, ens ajuda a afrontar els nostres problemes, ens ensenya a créixer emocionalment, ens aporta valors positius, ens ajuda a aprendre sobre moltes coses...*

Preguntem als assistents:

«Sabeu de quin llibre es tracta?»

«Heu llegit mai un llibre així?» «Us n'han parlat?»

Deixem que els participants responguin. Destapem el suposat «millor llibre del món» i descobrim que realment no hi ha res embolicat!

Donem a entendre que **els llibres-recepta no existeixen**, que cap llibre ens garanteix la solució als problemes que puguem tenir. Cal tenir en compte que cada persona fa una lectura diferent d'allò que llegeix i, per tant, cadascú en treu coses diferents. Mai no sabem com reaccionarà algú després de llegir un llibre determinat. Expliquem als participants, però, que estiguin tranquils, perquè potser no tenim el millor llibre del món, però tenim molt bons llibres que, d'alguna manera, ens poden ajudar.

2 PETIT GRUP

Dividim el gran grup en petits grups, d'entre quatre i sis persones, aproximadament, i repartim, a cada grup, un llibre que tingui relació amb temes que puguin generar diàlegs interessants. A continuació, **fem una proposta de possibles temes i títols**, però cada persona dinamitzadora pot escollir els que cregui més adequats per a cada context. Us facilitem alguna bibliografia per si us pot inspirar.

Els demanem que mirin tranquil·lament el llibre, identifiquin **quins temes veuen** que reflecteix i els comparteixin entre el seu grup. Els podem motivar a partir de la pregunta:

«Veieu alguna cosa en aquest llibre que us hagi passat, que el vostre fill o filla hagi viscut, que cregueu que us donaria joc per parlar-ne...?»

Realitats properes

- ALEMAGNA, B. *Un gran dia de res*. Combel.
- ALTÉS, M. *Canviem de casa*. Blackie Books.
- ORAM, H. & KITAMURA, S. *En Ferran Enfadat*. Ekaré.
- YACCARINO, D. *Cada divendres*. Intermón Oxfam.

La família

- BROWNE, A. *El llibre dels porcs*. Kalandraka.
- CERDÀ, M. *Familiari*. Comanegra.
- CHEN, C. Y. *Guji Guji*. Thule.
- PÉREZ, F. *Armando*. Takatuka.

La mort

- ERLBRUCH, W. *El pato, la muerte y el tulipán*. Barbara Fiore Editora.
- NOGUÉS, A. & GURIDI. *Parco*. Akiara.
- RAMON, E & OSUNA, R. *No és fàcil, petit esquiro!* Kalandraka.
- SÉNEGAS, S. *L'efímera*. Takatuka.

3 COMPARTIM

Compartim els temes que han sorgit en cada petit grup i arribem a la conclusió que la literatura, sense ser una solució màgica, ens pot ajudar a **parlar de determinats temes**, sovint d'aspectes sobre els quals habitualment potser no parlaríem. El fet de descobrir altres realitats, conèixer personatges diversos, posar-nos a la seva pell... ens permet enriquir el nostre món i poder parlar sobre tot plegat.

Hem d'evidenciar que, segurament, a l'hora d'observar i de llegir el llibre que ha tocat a cada grup, cada persona d'aquest petit grup ha pensat en coses diferents i no n'ha fet la mateixa lectura. Però, segurament, **a tothom el llibre li ha dit alguna cosa**. I segurament, entre els petits grups han sorgit converses ben interessants.

Llegir amb els nostres fills i filles és una oportunitat per parlar de temes que potser, en altres moments, no sabríem com treure o abordar.

A MÉS A MÉS, US FEM AQUESTES RECOMANACIONS PER COMPARTIR DURANT LA SESSIÓ

- A les **biblioteques públiques i llibreries** podem trobar-hi llibres que tracten temes d'allò més diversos. Una bona idea pot ser, un dia, escollir un llibre sobre algun tema concret, amb la idea de veure què en diran els nostres fills o filles. **El podem llegir plegats i després parlar-ne**, tranquil·lament, sense fer-los preguntes concretes sobre el llibre, simplement demanant-los què els ha semblat, exposant-los nosaltres què en pensem... Qui ho sap, potser ens sorprèn la seva reacció!
- **No vulguem utilitzar un llibre per solucionar situacions complicades** dels nostres fills i filles —conflictes, emocions negatives, moments familiars complicats...—, ja que és molt probable que en aquell moment estiguin pintant el que els passa, no tinguin ganes de llegir, i desenvolupin un cert rebuig cap als llibres.
- Sempre que llegim **llibres de ficció** (àlbums, contes il·lustrats, novel·les...) amb els nostres fills i filles, siguin els llibres que siguin, pot ser bo, de manera subtil, **relacionar el que passa a la història amb el que els passa en el seu dia a dia**. Veure que els llibres, d'alguna manera, parlen del seu món i de la seva realitat, donarà més sentit a la lectura.

ACTIVITAT 2.

Investiguem?

Els llibres com a font de coneixement

10'

Gran grup
i petits grups

Llibres

Preguntes
impreses

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Donar a conèixer llibres de **no-ficció**, concretament llibres **documentals** o de **coneixements**, és a dir, llibres fets a partir d'un treball rigorós i científic, oferts en diferents formats i suports que ens permeten l'adquisició o la construcció d'un saber.
- Evidenciar el **gran ventall de temàtiques que hi podem trobar**. De ben segur que algun d'aquests llibres ens pot donar resposta a alguna pregunta concreta o ens convidarà a conèixer més aspectes sobre alguna curiositat o tema que ens cridi l'atenció.

COM HO FEM?

1

GRAN GRUP

S'expliquen breument les característiques dels llibres de coneixements (no-ficció) i es posen exemples de les **diferents àrees temàtiques**: ciències naturals, art, història, animals sorprenents per les seves característiques, aliments o receptes, oficis que ens poden semblar interessants i que desconexim....

Fem algunes preguntes per començar:

«On busquem informació per respondre una pregunta o un dubte sobre un tema en concret? Potser a l'enciclopèdia? A internet?»

«Algú vol compartir algun tema que li interessi o li cridi l'atenció?»

«Penseu que podríem trobar un llibre que ens ho expliqui?»

Amb aquestes preguntes busquem evidenciar que actualment recorrem de seguida a internet per trobar informació. A partir d'aquí, comencem a insinuar que potser en els **llibres de coneixements** trobarem també molta informació sobre temes que ens interessin.

Mostrem tres llibres sobre **temes diferents**, i per a cada llibre formulem una pregunta senzilla a partir del seu contingut, per exemple: un d'anatomia, un altre sobre animals microscòpics i un sobre la vida a l'espai:

- CARNOVSKY & DAVIES, K. *Il·luminatòmia*. Cruïlla.
- RAJCAK, H. & LAVERDUNT, D. *Los mundos invisibles de los animales microscópicos*. Océano travesía.
- JUNG, C. & NOH, I. *Astronautas*. Bitácora de un viaje espacial. Ekaré.

Els assistents les poden respondre gràcies a la seva lectura. Així doncs, els proposem que es converteixin en investigadors.

2 ENS PREGUNTEM

Ensenyem les cobertes de cada llibre i llegim les preguntes (les podem escriure o imprimir en tres papers diferents i posar-les a dins de cada llibre, com si fossin punts de llibre).

Les preguntes podrien ser aquestes:

- ⊗ «**Quants lligaments tenim al nostre cos?**» (Resposta: 107).
- ⊗ «**Per què ens piquen els mosquits?**» (Resposta: els mosquits són insectes hematòfags i per viure necessiten alimentar-se amb la sang d'altres animals).
- ⊗ «**De quina manera fan pipí els astronautes?**» «**I com es dutxen?**» (Resposta: el vàter de l'espai és com una gran aspiradora que absorbeix el pipí, que després es filtra, es purifica i es converteix en aigua; i per dutxar-se fan servir una esponja mullada per fregar-se totes les parts del cos).

Il·lustració de: RAJCAK, H.
Los mundos invisibles de los animales microscópicos.
Océano travesía.

3 TROBEM RESPOSTES

Demaneu si hi ha algun voluntari o voluntària per trobar les respostes, i oferim els llibres a **tres participants diferents**. Fem palès que els tres llibres no només són de temes diferents, sinó que estan **organitzats de manera diferent** i que, per tant, no es llegeixen igual. En els llibres la lectura no sempre és vertical, les imatges són imprescindibles i hi abunden els esquemes i la varietat tipogràfica i de disseny.

Si no han trobat la resposta, podem dir-la, o bé explicar que la direm al final de la sessió i així creem expectatives al voltant d'aquestes obres.

Altres propostes bibliogràfiques que us poden servir d'inspiració:

- FLAVIGNY, L. *et al. Atlas ¿Cómo funciona el mundo?*. Juventud.
- NESSMANN, P. *En tots els sentits*. Libbooks.
- NOGUÉS, A. *Un milió d'ostres dalt de la muntanya*. Flamboyant.
- TRIUS, N. *Jo i el món. Una història infogràfica*. Zahorí.

A MÉS A MÉS, US FEM AQUESTES RECOMANACIONS PER COMPARTIR DURANT LA SESSIÓ

- De ben segur que compartiu algun interès amb els vostres fills, **parleu-ne i feu-vos preguntes** sobre el tema. Engresqueu-vos partint de les curiositats compartides.
- També és interessant conèixer aquells **temes o interessos que no compartiu**, pot ser una bona manera d'iniciar una conversa i conèixer-vos més.
- A les **biblioteques públiques i llibreries** podem trobar un gran ventall de llibres de coneixements. Podeu agafar un llibre diferent per a cada membre de la família, d'acord amb els interessos de cadascú, i després compartir allò que hi heu après, curiositats i informació que us ha sorprès o inquietat, i relacionar-ho amb les vostres experiències personals i amb l'entorn.
- Els llibres de coneixements ens permeten una **lectura amena i selectiva**, i dues o més persones poden mirar una mateixa pàgina, llegir-hi coses diferents i fer descobertes paral·leles.
- Els llibres de coneixements són molt adequats per als infants als quals **costa llegir**, ja que d'un petit text ja en poden extreure un significat, un aprenentatge. Això no acostuma a passar, per exemple, amb una novel·la, en què han de llegir més d'una pàgina per entendre què està passant i què els està volent dir...

ACTIVITAT 3.

El millor llibre per viatjar.

La lectura des de diferents perspectives

10'

Gran grup

Llibres

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Donar visibilitat a diferents **funcions o usos de la lectura**. La lectura ens pot servir per informar-nos, conèixer i aprendre, entretenir-nos, evadir-nos...
- Presentar **bibliografia molt diversa** i que resulti interessant.

COM HO FEM?

1 GRAN GRUP

Posem quatre llibres de diferents tipologies sobre la taula i formulem la pregunta:

«**Quin d'aquests llibres és millor per viatjar?**»

Els quatre llibres han de ser de la tipologia següent:

- ⤵ **Una guia de viatges.** Qualsevol guia més o menys actualitzada que tinguem a mà ens anirà bé.
- ⤵ **Un atlas.** Podem escollir-ne, per exemple, un d'aquests:
 - TRIUS, M. & CASALS, J. *Jo i el món*. Zahorí Books.
 - HAWKINS, E. & WILLIAMS, R. Il·lustracions de Lucy Letherland. *Atlas d'aventures*. Flamboyant.
 - MALERBA, G. & SILLANI, F. *Atlas del gust*. Librería Universitaria.
 - MIZIELINSKA, A & MIZIELINSKI, D. *Atlas del món. Un viatge insòlit per les mil curiositats i meravelles del món*. Maeva.

- ⊙ **Una revista.** Un o diversos exemplars de revistes. Per exemple: *Cavall Fort*, *El Tàtano*, *Namaka*, *Petit Sàpiens*, *Cocoter*, *Reporter Doc...*
- ⊙ **Un llibre que ens traslladi a un món fantàstic literari.** Per exemple, podem escollir-ne un d'aquests:
 - ANDREW, R. *Y entonces nos perdimos*. Astronave.
 - FRANQUET, N. *La Liang dins el quadre*. La Galera.
 - MESSENGER, N. *El País de Jamás lo Creerás*. SM.
 - PLACE, F. *Els últims gegants*. Blume.

2 DEBATIM

Generem **debat** entre els assistents. Si el grup és molt nombrós, i ho veiem convenient i les circumstàncies ho permeten, podem dividir-lo en petits grups. No es tracta d'arribar a una única conclusió, sinó que cada persona argumenti quin d'aquests quatre llibres creu que pot ser millor per *viatjar*. Com a persona dinamitzadora és interessant que, sense aportar el nostre punt de vista, els escoltem i anem resumint les idees que els assistents exposen.

3 TREIEM CONCLUSIONS

Després del debat hem d'arribar a la conclusió que tots aquests llibres, d'alguna manera, ens *ajuden* a viatjar. De manera implícita, volem que els participants s'enduguin la idea que la lectura ens aporta molts beneficis, des de diferents punts de vista. Per fer-ho més explícit, podem fixar-nos en cadascuna de les tipologies esmentades:

- ⊙ **Guia de viatges. Llegir per informar-nos.** Una guia de viatges ens permet obtenir informació del lloc on volem anar. Per tant, observem que llegir és necessari per al nostre dia a dia, per saber autònomament com ens hem de moure pel món.
- ⊙ **Atlas. Llegir per conèixer.** Un atlas ens permet conèixer nous llocs del món. Per tant, observem que llegir ens permet adquirir coneixements sobre moltes coses, en aquest cas sobre regions i cultures concretes. I en el cas, per exemple, que tinguem amics o familiars que visquin fora del nostre territori, o fins i tot que nosaltres hi hàgim nascut, llibres com els atlas ens apropen a aquestes regions.
- ⊙ **Revista. Llegir per entretenir-nos.** Una revista, per exemple, ens permet distreure'ns quan viatgem (al metro, al tren, a l'avió...), alhora que passem una bona estona i aprenem. Per tant, observem que llegir pot formar part del nostre lleure, ja que ens aporta diversió i entreteniment de qualitat.

- ④ **Un llibre que ens traslladi a un món fantàstic literari. Llegir per evadir-nos.** Un llibre de ficció ens permet viatjar amb la imaginació per evadir-nos de la nostra realitat.

4 EXPERIMENTEM

Podem acabar convidant les famílies a dur a terme, amb els seus fills i filles, pràctiques com les explicades i que acaben de veure. Ja hem mostrat que la lectura és ben present en molts moments del nostre dia a dia, la fem servir per a molts propòsits diferents, sovint fins i tot sense adonar-nos-en, però sabem que és imprescindible.

A MÉS A MÉS, US FEM AQUESTES RECOMANACIONS PER COMPARTIR DURANT LA SESSIÓ

- **Que els infants ens ajudin en activitats diàries a través de la lectura.** Com hem vist, una de les funcions de la lectura és permetre que ens puguem moure autònomament en el nostre dia a dia. Els infants, doncs, ens poden ajudar a organitzar un viatge a partir de guies i atles, per exemple. Però aquesta mateixa idea la podem traslladar a altres **accions més quotidianes**: ens poden ajudar a seguir una recepta de cuina, ens poden explicar un joc a partir de llegir-ne les instruccions...
 - un còmic o una revista als nostres fills i filles perquè s'hi endinsin.
- A mesura que es fan grans, els infants van prenent consciència de la diversitat de regions i cultures que hi ha al món, perquè senten parlar d'altres països a les notícies, o potser perquè ells mateixos o altres companys han hagut de migrar. Per què no aprofitem i agafem un atlas per buscar informació sobre algun d'aquests llocs amb els nostres fills i filles? La clau és **generar curiositat**, ganes de conèixer.
- Qualsevol moment és bo per llegir, **portem sempre un llibre a sobre.** Sovint, quan van en metro, per exemple, els infants s'avorreixen. Pot ser un bon moment per deixar un àlbum,

ACTIVITAT 4.

Us agrada jugar? Juguem?

Els llibres com a element de joc

10'

Gran grup

Una cinta de color groc

Llibres

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Mostrar els llibres que reclamen la **interacció** amb el lector. Hi ha llibres que ens interpel·len, que demanen la nostra interacció.
- Evidenciar la part **lúdica** dels llibres. Mostrar els diferents tipus de llibres-joc i oferir una mostra d'àlbums il·lustrats, amb els quals podem interactuar i jugar.

COM HO FEM?

1

GRAN GRUP

Comencem formulant aquestes preguntes:

«Creieu que podem jugar amb un llibre?»

«De quina manera?»

Per tal que les famílies coneguin diferents llibres-joc, els en mostrem quatre tipus: un llibre per jugar amb la imaginació, **un llibre d'endevinalles**, **un amb jocs de buscar i trobar** i un llibre que ens interpel·li.

A continuació, us presentem un possible llibre de cada tipus i una proposta que podria treballar. No obstant això, citem més bibliografia per si preferiu presentar un altre llibre d'aquestes característiques.

2 IMAGINEM

PARLANGE, P. *La cinta. Kókinos.*

- ⌚ Mostrem als assistents una **cinta de color groc**. Expliquem que podem jugar a imaginar-nos què és, manipulant-la i transformant-la, convertint-la en allò que vulguem.
- ⌚ Representem un parell d'exemples: una corretja per passejar el gos (posem la cinta a terra i l'agafem amb una mà), o una trena (ens posem la cinta al cap).
- ⌚ Demanem a alguns participants si volen dir què pensen que podria ser la cinta.
- ⌚ En acabat, presentem el llibre *La Cinta* i n'ensenyem les primeres pàgines. Llegim les paraules de cada pàgina que mostren que la cinta té un paper diferent en cadascuna. Expliquem que l'autor juga amb la imaginació i que, a cada pàgina, converteix la cinta en coses diferents: objectes, animals, elements de la natura i accions.

Remarquem la importància de la cinta com a element imprescindible (el format del llibre és al servei de la història).

Altres propostes bibliogràfiques

- JOLIVET, J. *Al llibre*. Corimbo.
- JULLIEN, J. *Esto no es un libro*. Phaidon.
- MARI, I. *El globito rojo*. Kalandraka.
- PORTIS, A. *No és una caixa*. Kalandraka.

Imatge del llibre:
PARLANGE, P.
La cinta. Kókinos.

3 ENDEVINALLES

GENECHTEN, G. *¿Una rana?*. Edelvives.

- ⊗ Presentem el llibre *¿Una rana?*
Preguntem quin animal creuen que s'amaga a cada pàgina.
- ⊗ Expliquem que aquest llibre, sense paraules i amb un format poc habitual, és una endevinalla.

Altres propostes bibliogràfiques

- ALCOVERRO, C. *El llibre de les endevinalles*. Barcanova.
- COMELLES, S. *Qui la diu, qui l'endevina*. Cruïlla.
- MORY, T. *Endevina-ho*. Combel.
- PIN, I. *Un día de lluvia en el zoo*. Lóguez Ediciones.

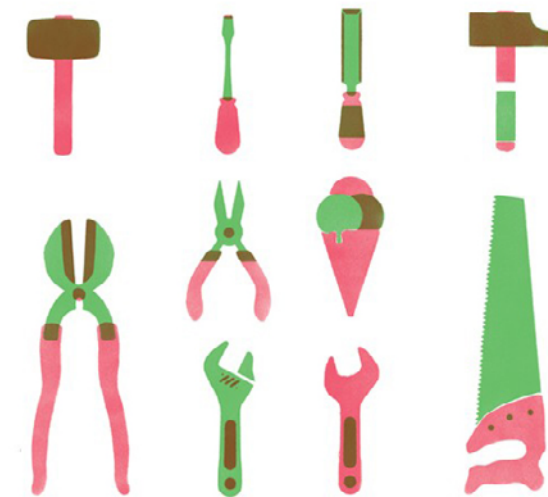
4 BUSCAR I TROBAR

CONTRAIRE, B. *El intruso. Libros del Zorro Rojo*.

- ⊗ Mostrem, per exemple en una pantalla, la coberta del llibre *El intruso* i preguntem: «De què creieu que va?» «Hi observeu algun intrús, a la portada?». Mostrem a la pantalla algunes de les pàgines del llibre i preguntem com creuen que es llegeix aquesta obra, i de quina manera la podríem llegir i compartir amb la família.
- ⊗ Descubrim que, a cada doble pàgina, hi ha diferents il·lustracions que formen part del mateix camp, totes excepte una, que és la intrusa. Haurem de descobrir quina és la imatge que s'hi ha introduït i que no té res a veure amb les altres.

Altres propostes bibliogràfiques

- CHEDRU, D. *¿Dónde están los animalitos?*. Kókinos.
- DOODLERS, A. *On és la llama? Busca i troba*. Barcanova.
- MIZIELINSKA, A. *Ojo con los números*. Ekaré.
- WANDREY, G. *Busca al ratón en cada habitación*. Alberdania.

Il·lustració de: CONTRAIRE, B. *El intruso*.
Libros del Zorro Rojo.

5 ENS INTERPEL·LA

TULLET, H. *Un llibre. Cruïlla*

- ⊗ Mostrem la portada d'*Un llibre*. Llegim les tres primeres pàgines del llibre i exposem com ens interpel·la. Podem preguntar: «A qui parla el llibre?» «El podem llegir si no entenem les ordres que ens dona?».

Altres propostes bibliogràfiques

- COPONS, J. *Qui ha estat?*. Combel.
- MUNARI, B. *Nunca contentos*. Niño Editor.
- TALLEC, O. *Qui què qui*. BiraBiro.
- TULLET, H. *¿Jugamos?*. Kókinos.

6 RECORDEM

Per acabar, recordem que cada un d'aquests llibres ens proposa jocs ben diferents:

- ⊗ Esprémer la nostra imaginació (1)
- ⊗ Endevinalles (2)
- ⊗ Jocs de descoberta (3)
- ⊗ Interpel·lar-nos (4)

També podem remarcar la importància del format, en aquests llibres, i la varietat d'estils en les il·lustracions i els colors que presenten.

A MÉS A MÉS, US FEM AQUESTES RECOMANACIONS PER COMPARTIR DURANT LA SESSIÓ

- La diversitat d'aquest tipus de llibres ens ofereix moltes **possibilitats de joc** i de crear les nostres pròpies normes o propostes:
 - A propòsit del llibre *La Cinta*, podríem fer el mateix amb un altre objecte o peça que tinguem a casa?
 - Podríeu crear el vostre propi llibre d'endevinalles seguint el format de *¿Una rana?*
 - Amb el llibre *El intruso*, de quina manera jugareu a trobar els objectes que s'amaguen en una pàgina? Apuntareu en un paper qui ha trobat cada cosa? O ho fareu per torns?
- Cada llibre es llegeix d'una manera diferent: **compartiu les estratègies** que seguïu per llegir-los o per donar resposta als reptes que plantegen.
- Una altra manera de llegir els llibres que ens interpel·len pot ser que una persona vagi llegint les indicacions o ordres, i que l'altra les executi a mesura que va rebent les indicacions.
- A les **biblioteques públiques** els llibres-joc són una categoria i, per tant, es troben tots junts en un espai concret. Animeu-vos a descobrir-ne més. No us deixaran indiferents!

Jo m'ho proposo i em llanço a la piscina

1 MOTIVEM

Per tal de motivar les famílies a avançar i a fer petites accions com a models lectors, i també per motivar els seus fills i filles a llegir a casa, els proposaràs que pensin en una proposta lectora per fer a casa. Els pots formular:

«Pensa en una proposta lectora que faràs aquesta setmana a casa»

2 COMPARTIM

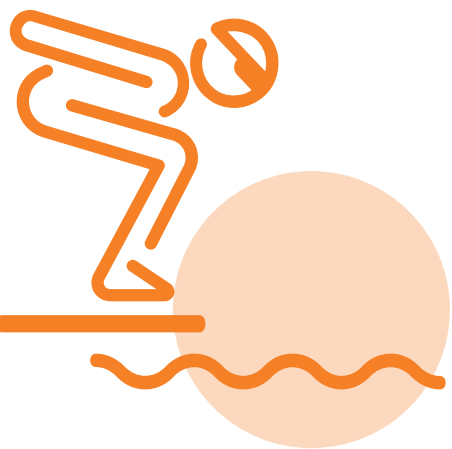

Demana que comparteixin amb les persones que tenen al costat en quina proposta o propostes han pensat, i si identifiquem que hi ha alguna dificultat per fer-la. Comenta que han d'escoltar la proposta de l'altra persona, i que si tenen algun suggeriment o experiència l'han de transmetre.

Mentre fan això, tu procura parar atenció en allò que comparteixen i en si algú necessita el teu suport.

! COMPTE!

Anem a pams. Recorda a les famílies que estan fent un canvi per incorporar i donar més protagonisme a la lectura en el dia a dia familiar, però que això s'ha de fer sense presses. Explica que no més cal fer-se un propòsit, per petit que sigui, i això ja serà un pas endavant per fer-nos sentir que avancem, però sense atabalar-nos.

TANCAMENT.

Escoltar i explicar contes, poemes, rondalles...

15'

1 Partim d'aquestes preguntes generals:

«Us han explicat mai algun conte, alguna llegenda, una faula o una rondalla de viva veu?»

«Qui?» «Quan?»

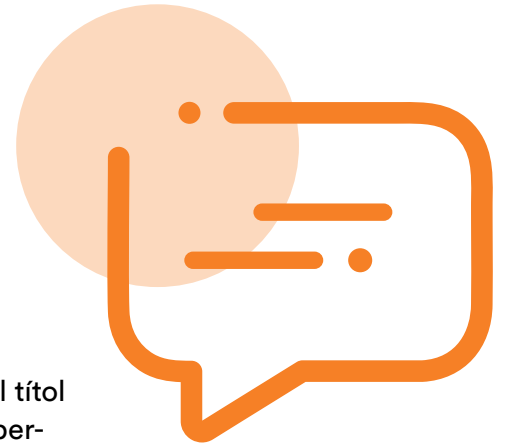
«Sabríeu tornar-la a explicar?»

«Recordeu què és el que més us agradava quan us explicaven aquestes històries?»

2 Després, preguntem si algú vol dir el títol de la història i el nom d'alguns dels personatges que hi apareixien. Preguntem als altres participants si algun cop els han explicat alguna història similar. A partir d'aquestes preguntes, alguns aspectes importants que haurien de sorgir són:

- A tots ens agrada que ens expliquin històries, i la dramatització de la veu, la descripció dels personatges, dels paisatges...
- La literatura de tradició oral és universal: tots hem nascut a llocs diferents, però compartim històries que s'han adaptat a cada lloc i context.

A continuació, presentem tres llibres per evidenciar la importància de la veu i en llegim alguns fragments: un llibre amb onomatopeies, un poema amb rima i una rondalla o llegenda, que podem recitar de memòria o amb el suport del llibre.

Il·lustració de:
OXENBURY, H.
Anem a caçar un ós.
Ekaré.

Compartim un exemple de cada tipus i a continuació citem altres llibres que corresponen a les característiques que hem exposat:

⊗ Amb onomatopeies

ROSEN, N. & OXENBURY, H. *Anem a caçar un ós.* Ekaré.

Explicuem que aquest àlbum il·lustrat es tracta d'una versió d'una cançó anglesa. Llegim les dues primeres pàgines del llibre i després n'ensenyem dues pàgines més a color, i en llegim les onomatopeies.

⊗ Poema amb rima

BILBAO, L. *Bitxopoemes i altres bèsties.* Kalandraka.

Podem escollir una de les poesies del poemari a l'atzar o bé preparar-ne una.

Altres propostes bibliogràfiques

- AMAT, V. et al. *Quin embolic! Poemes, textos i altres contes per llegir rient.* Eumo editorial.
- BEE, W. *Compte amb la granota.* Joventut.
- HAUGHTON, C. *Shhh! Tenim un pla.* Mirazon.
- MONTANARI, E. *Un dia ple de sons.* Joventut.

⊗ Rondalla

Explicuem una rondalla, una llegenda o una faula. Podem explicar-ne alguna que coneguem i anar preguntant si algú s'atreveix a continuar-la, o bé llegir la que ens proposa Roser Ros a la seva obra *Mot per mot. Literatures d'infant* (pàg. 88), adaptació d'una rondalla ucraïnesa. (ROS, R. *Mot per mot. Literatures d'infant.* Associació de Mestres Rosa Sensat).

Altres propostes bibliogràfiques

- AMAT, V. et al. *Plouen poemes!* Eumo Editorial.
- DESCLOT, M. *Oi, Eloi?* Kalandraka
- GARCÍA, A. *Dijo el ratón a la luna...* Anaya.
- RODARI, G. *Tirallongues del cel i de la terra.* Estrella Polar.

3 Acabem la dinàmica conversant a partir d'aquestes premisses:

- ⊗ Els **canvis de veu** donen sentit a les històries i a les converses que s'hi produeixen.
- ⊗ Escoltar una història **sense el suport de les il·lustracions** ens permet crear el nostre propi univers amb tot allò que el configura.
- ⊗ Explicar històries és un **acte d'estimació**.

Per tal que els participants siguin conscients de tot allò que els pot haver aportat la sessió, recordarem tres aspectes que considerem clau i que hem desenvolupat i exemplificat al llarg de les dinàmiques:

- **La funcionalitat de la lectura.** Hem vist una gran diversitat i classes de llibres i múltiples maneres d'emprar-los.
- **La importància de l'acompanyament** en el sentit més ampli. Hem vist que no és pas difícil acompanyar els infants en la lectura, però també és ben cert que és necessari que, d'alguna manera, hi siguem presents. Tot el que hem fet no hauria estat possible sense algú que proposés els llibres, que ens convidés a fer-hi alguna cosa en concret...
- Ser conscients que **la lectura és un procés** i que aquest procés el **viu de manera diferent cada persona**.

4 **JO AVUI M'EMPORTO...**

Convida les famílies a compartir algun dubte o neguit. Una vegada resolt, fem el ritual de comiat, en què qui ho vulgui pot destacar què s'emporta de la sessió d'avui.

5 **COMIAT I AGRAÏMENT.**

Ens acomiadem, agraïm la presència de les famílies i les animem a seguir la seva tasca de foment de la lectura. Finalment, les convidem a mirar els llibres exposats, a fullejar-los i a fotografiar-los, si volen i ho creuen necessari, i els recordem que els poden agafar en préstec a les biblioteques o comprar-los a les llibreries.

2a sessió: Com acompanyem en la lectura?

Empoderar les famílies per tal que tinguin recursos per promoure el gust per la lectura en els seus fills i filles.

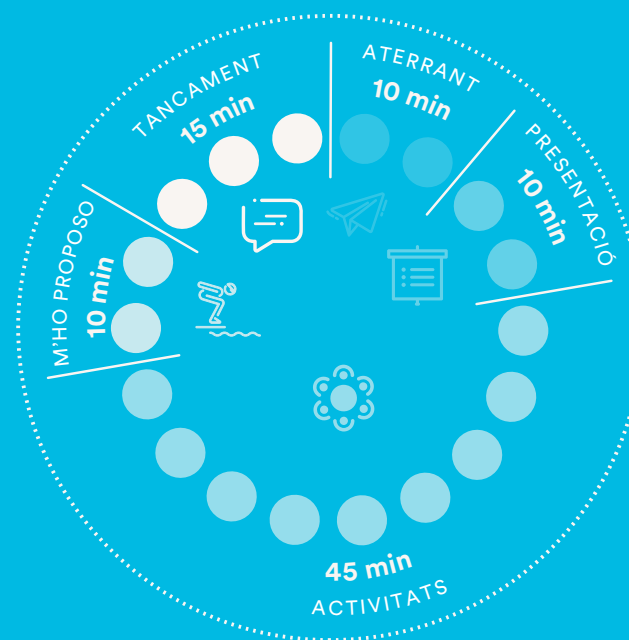
1h 30

- Vivint l'experiència
- Adquirint eines i recursos concrets per anar agafant confiança

- Contes de diferents tipus
- Post-its
- Retoladors de colors
- Pissarra i guixos o retoladors

- 1 Per què és bo llegir?
- 2 Som lectors

- 3 Com ho podem fer les famílies?

ACTIVITAT 1.

Jo ja llegeixo

5'

Gran grup

Pissarra

Guixos o
retoladors

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Prendre consciència sobre la **importància de la lectura** en el dia a dia i visualitzar la utilitat de la lectura.

COM HO FEM?

A partir l'activitat que concretem a continuació:

1 PER QUÈ ÉS BO LLEGIR?

Asseguts en rotllana en gran grup, de manera que tothom es pugui veure la cara, iniciem aquesta activitat formulant a les famílies aquestes preguntes:

«Per què és important llegir?»

«De què serveix?»

2 COMPARTIM RESPOTES

A continuació, recull les respostes que les famílies vagin compartint. Si vols, pots anotar a la pissarra algunes de les respostes de les famílies, de manera literal o bé agrupant-les de manera més genèrica, com per exemple sota la paraula «lleure» quan hi hagi algunes propostes relacionades amb «relaxar-se», «passar-s'ho bé», «divertir-se»... Tu també pots fer propostes, o donar pistes per motivar respostes. Si heu fet la sessió anterior, pots fer referència a algunes idees ja compartides llavors. Algunes possibles respostes poden ser: per informar-nos, per aprendre, per pensar, per comunicar-nos, per conèixer, per prendre decisions, etc.

ACTIVITAT 2.

Som lectors

La lectura des de diferents perspectives

 Individual i en gran grup

 Post-its
Bolígrafs o retoladors

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Reflexionar sobre els **tipus de lectura** que fem habitualment i quines altres podríem incorporar.

COM HO FEM?

A partir de l'activitat que concretem a continuació:

1 EMPODEREM

Amb l'objectiu de fomentar en els participants una percepció positiva de si mateixos com a lectors, i per tant empoderar-los perquè se sentin capaços d'acompanyar les seves criatures en la lectura, demana que cadascú pensi què ha llegit durant la darre-ra setmana:

«Penseu si durant la setmana heu hagut de llegir algun text, qualsevol, curt o llarg, banal o important...»

«Quin tipus de text o de textos heu llegit?»

Facilita post-its i retoladors perquè cada persona pugui anotar el tipus de lectura que ha fet. Com a exemples, alguns possibles textos llegits podrien ser un cartell, un missatge de WhatsApp, rètols a la parada del metro, un diari, una recepta de cuina, un llibre, una llista per anar a comprar, un còmic, una revista...

2

ORDENEM LES IDEES

5'

A mesura que les persones vagin enganxant els post-its en algun suport, ves agrupant-los segons el tipus de lectura per poder-los comentar conjuntament. Amb les respostes podem constatar que la lectura és imprescindible per al nostre dia a dia, i visibilitzar quin tipus de lectures solem fer. Pots organitzar els post-its sota títols genèrics vinculats al lloc o al temps, per exemple casa, feina o temps de lleure. O per tipus de lectures, com ara comunicació (WhatsApp, Instagram...), receptes, diaris o revistes, viatges o desplaçaments...

Pregunta si algú vol compartir què ha escrit al post-it, i si no hi ha persones voluntàries, pots llegir en veu alta i comentar el que s'ha anat posant i destacant a la llista, comentar quin tipus de lectura és més freqüent i quina no, i si es fa individualment o amb altres.

Els pots provocar preguntant com és que hi ha més moments de lectura d'un tipus que d'un altre, per exemple. A partir del que comenteu, els pots formular la pregunta següent:

«Veient que tots nosaltres llegim, per a què us sembla que necessitem la lectura?»

3

REFLEXIONEM

3'

Els pots demanar que comparteixin la resposta amb la parella que tenen a la seva esquerra, així t'assegures que tothom participa i alhora sap què pensen les altres famílies. Mentrestant, assegura't que totes les famílies han entès la consigna i que estan compartint la resposta. Durant aquests minuts, pots observar les famílies, donar-los suport si cal, i escoltar la informació que comparteixen per tenir-la en compte. Procura passejar-te a prop de totes les parelles, que totes et sentin amb disponibilitat i a prop.

4

COMPARTIM IDEES

10'

Demanes a les parelles si volen explicar de què han parlat i anar compartint idees. Pots fer que alguna persona anoti, a la vista de tothom, les idees que sorgeixen. Et pots ajudar, per tibar el fil o a manera de síntesi, d'aquests motius per voler llegir (Girbés, 2012, p.7):

- Per comprendre el món que ens envolta i comprendre'ns millor a nosaltres mateixos.
 - Per comunicar-nos amb els altres.
 - Per saber, sense intermediaris, el que succeeix al nostre voltant, des del significat del rètol d'una botiga al contingut d'una notícia destacada del diari.
 - Per informar-nos sobre un tema que ens encurioseix, o sobre una ciutat que visitarem.
 - Per integrar-nos millor en la cultura que ens acull.
 - Per posar-nos a la pell d'un personatge real o de ficció, com per exemple algun animal, cantant, esportista, etc.
 - Per ampliar horitzons i tenir més obertura de mires, per perdre prejudicis, per escoltar i entendre.
- Per aprendre.
 - Per compartir.
 - Per sentir-nos en companyia
 - Per riure, plorar, tremolar, consolar, il·luminar... en resum, per sentir.
 - Per gaudir, conèixer, distreure'ns i viure vides que mai hauriem imaginat possibles.
 - Per...

ACTIVITAT 3.

Com ho poden fer les famílies a casa?

25'

Individual,
gran grup i
petits grups

Llibres

Pissarra

Guixos o retoladors

Post-its

Bolígrafs o llapis

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Constatar que **totes les famílies són lectores i poden acompanyar els fills i filles** per motivar-los a llegir.
- Adquirir **estratègies** per fomentar i facilitar la lectura a casa.

COM HO FEM?

A partir l'activitat que concretem a continuació:

1

FEM PROPOSTES

En aquesta part, convidarem les famílies a pensar sobre tres propostes per llegir amb els fills i filles. Tindrem preparats tres espais diferenciats a la sala i dividirem les famílies en tres grups. Breument, els exposarem que trobaran tres espais amb materials que els ajudaran a fer propostes, plantejar dubtes i experimentar: un de relacionat amb el temps i el lloc per llegir en família; un altre per triar la manera de fer la lectura; i un tercer amb jocs que faciliten la lectura. També els explicarem que, quan sentin la música, hauran de canviar d'espai i passar al següent.

Tu has de comprovar que tothom ha entès la proposta i has de donar suport quan calgui. Serà una estona d'observar i escoltar què comparteixen les famílies, per poder després fer un retorn del que han anat parlant i fent.

🕒 **ESPAI 1. El clima. Un temps i un lloc per llegir en família**

En una taula hi ha d'haver preparat el material següent, per poder concretar les estratègies per fer present la lectura en família a casa.

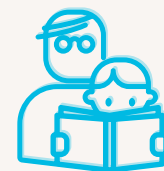
Has d'explicar a les famílies que han d'agafar una targeta, i aleshores pensar en algunes propostes que ja fan o en d'altres que tinguin ganes de fer i que les comparteixin. Si el grup és nombrós, es poden fer parelles o trios que treballin paral·lelament amb una targeta.

Quan soni la música, el grup es mourà cap a l'espai 2.

En quina estona o estones pots llegir amb el teu fill o filla?

Abans d'anar a dormir, quan anem amb metro, després de dinar...

En quin lloc podeu llegir junts?

A casa: al llit, a terra, al sofà, al balcó...
En altres llocs: al parc, a la biblioteca, al cotxe, en una sala d'espera, al tren...

On podem desar els llibres perquè estiguin a l'abast de l'infant?

En una caixa que podem pintar en família, en un prestatge, en una maleta...

↳ **ESPAI 2. Tipologia de lectura.**
Quin tipus de lectura farem?

Tria tres lectures curtes de la sessió anterior i deixa-les sobre la taula. Explica a les famílies que quan arribin, per parelles (o trios, si són un nombre senar) n'han d'escollir una i practicar les diferents maneres de llegir, segons indiquin les instruccions.

Conversa final:

«Totes les lectures són útils, però avui... Com t'has sentit quan llegies? Què t'ha agradat i què no?»

Lectura silenciosa

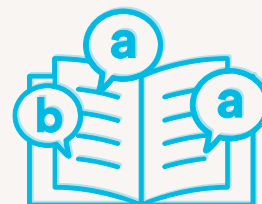
Trieu un fragment i llegiu de manera silenciosa.

Lectura en veu alta

Trieu un fragment i una persona llegeix en veu alta i l'altra persona no intervé.

Lectura en veu alta per torns

Trieu un fragment i una persona llegeix en veu alta un fragment i, quan l'acaba, l'altra segueix. De manera alternada, llegiu dues vegades cada una.

Lectura guiada

Trieu un fragment i una persona llegeix en veu alta. Quan acaba, l'altra persona li fa alguna pregunta oberta (que no es pugui respondre amb un sí o un no), per exemple: en què et fa pensar el que has llegit? Què et sembla que passarà? I feu conversa sobre el text.

⦿ ESPAI 3. Juguem

Amb l'objectiu de fer palès que jugant els infants aprenen, els expliques que hi ha jocs que ajuden a conèixer més paraules i a expressar-se millor, és a dir, que ajuden a millorar el vocabulari i la fluïdesa verbal. Es pot jugar en diferents llocs i moments de la vida quotidiana, ja sigui a la cua del supermercat, mentre caminem, quan anem en cotxe o al tren... només cal proposar-s'ho i jugar. Alguns exemples són: endevinalles, em-barbussaments, famílies de paraules, el joc del «veig-veig», entre d'altres.

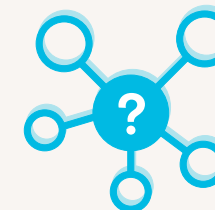
Tria un d'aquests jocs i jugueu-hi; destaca el potencial que té cada joc: vocabulari, fluïdesa verbal, creació de vincle, raonament abstracte, creativitat... (Girbés, 2012):

Paraules encadenades

pilota - taula - laca...

Una persona diu una paraula, i l'altra persona n'ha de dir una altra que comenci amb l'última síl·laba de la que s'acaba de dir, i així anem afegint paraules noves a la cadena: pilota-taula-laca-casa... La resta del grup pot ajudar i donar pistes perquè la cadena no es trenqui.

Famílies de paraules

S'ha de triar un àmbit, com ara els animals, les fruites, els jocs, els països del món... En el cas que busquem paraules relacionades amb la natura diríem, ara l'un i ara l'altre, lèxic d'aquesta especialitat: arbres, esquiol, flor, etc.

El conte compartit

Una persona inicia una història amb una sola frase, la persona següent segueix la història afegint-hi una nova frase, i així fins que s'acaba la narració.

Endevina la paraula

Per parelles, una persona dibuixa a l'esquena de l'altra, o a la mà, una paraula, i l'altra persona l'ha d'endevinar.

2

TREIEM CONCLUSIONS

10'

En acabar, pots demanar com ha anat l'activitat i recollir les impressions dels participants. Pots sintetitzar algunes idees de l'activitat (pots inspirar-te en les recomanacions que hi ha al final de la proposta). Destaca allò que hagi vist o sentit mentre cada grup era en un dels espais, i destaca que jugant s'aprèn, i a més és molt divertit. Fes veure com han rigut, alguns.

Jo m'ho proposo i em llanço a la piscina

1 FEM PROPOSTES

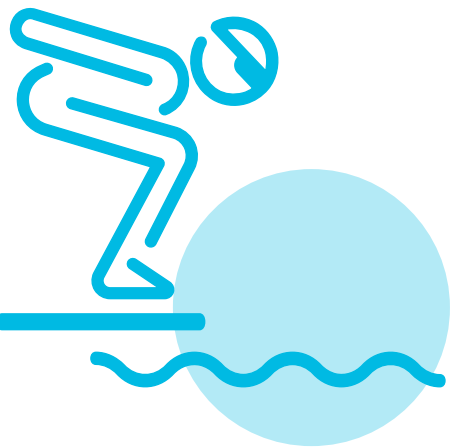
Per tal de motivar les famílies a avançar, i a fer petites accions com a models lectors per motivar els seus fills i filles a llegir a casa, els proposaràs que pensin en una proposta lectora per fer a casa, que pot ser consolidar l'anterior o fer-ne una de nova. Per exemple, els pots plantejar:

«Què et proposes incorporar aquesta setmana a casa?»

2 COMPARTIM

Demana que comparteixin amb les persones que tenen al costat en quina proposta o propostes han pensat, i si identifiquen alguna dificultat per fer-la. Comenta que han d'escoltar la proposta que comparteix l'altra persona, i que si tenen algun suggeriment o experiència els l'expliquin. Mentrestant, tu procura parar atenció a què comparteixen i a si algú necessita el teu suport.

TANCAMENT.

El conte i, què m'empporto avui?

15'

1 EXPLICO UN CONTE

Fem la pregunta següent als assistents:

«Les imatges es poden llegir?»

Deixem que els assistents facin les seves aportacions, sense ratificar-les ni desmentir-les, i els diem que amb el petit enigma que plantejarem potser en traurem l'entrellat.

2 Repartim diferents llibres que continguin il·lustracions entre les famílies assistents i els llancem la pregunta següent:

«A partir de les il·lustracions del vostre llibre quina història creieu que ens vol explicar l'autor/a?»

3 Deixem que els assistents facin hipòtesis sobre possibles arguments. Com a persones dinamitzadores hem d'evitar confirmar o rebutjar les seves propostes. Simplement podem anar dient «podria ser...».

4 A partir d'aquesta pregunta inicial volem arribar a les conclusions següents:

- ⊗ **Les imatges es poden llegir, i tant!**
- ⊗ Els llibres ens mostren **el món de maneres molt diferents**. Una mateixa idea es pot plasmar de maneres ben diferents. Llegir és posar-se unes ulleres per observar el món que ens envolta d'una manera especial.
- ⊗ Sovint, en els llibres, **res no és el que sembla**. Una taca pot resultar ser la Caputxeta!

5

A continuació presentem un seguit de **bibliografia**. Podem deixar que cada família esculli lliurement un llibre, o bé explicar-los-en un per veure si el volen triar. Segons el nombre d'assistents, es poden triar els llibres en petits grups.

Algunes propostes bibliogràfiques:

- BANYAI, I. *Zoom*. Fondo de Cultura Económica.
- BECKER, A. *Imagina*. Kokoro Books.
- KLASSEN, J. *Vull el meu barret*. NubeOcho.
- MARI, I. *Historias sin fin*. Anaya.
- MARI, I. *Las estaciones*. Kalandraka.
- MORICONI, R. *Bárbaro*. Fondo de Cultura Económica.
- SALOMÓ, X. *Off*. Flamboyant.
- THOMSON, S & GONSALVES, R. *Imagina't un dia*. Joventut.
- ELLIS, C. *Maizu iz io*.

Tots aquests llibres tenen en comú que comuniquen principalment amb la imatge, i que si els llegim de pressa i sense fixar-nos bé en tots els detalls, ens podem perdre allò que ens volen transmetre en la lectura.

Com ja hem dit abans, encara que proposem aquesta bibliografia, cada persona dinamitzadora pot escollir aquelles obres que li siguin més afins o que tingui al seu abast.

6

JO AVUI M'EMPORTO...

Convida les famílies a compartir algun dubte o neguit. Una vegada resolts, fem el ritual de comiat, i qui vulgui que destaquí què s'emporta de la sessió d'avui.

7

COMIAT I AGRAÏMENT

Ens acomiadem, agraïm la presència de les famílies i les animem a seguir la seva tasca de foment de la lectura. Finalment, les convidem, si volen, a mirar els llibres exposats, a fullejar-los i a fotografiar-los si ho necessiten. Els recordem que els poden agafar en préstec a les biblioteques o comprar-los a les llibreries.

!

COMPTE!

Proposeu per a la sessió següent que, si algú ho vol, porti un conte de casa o bé s'animi a explicar-lo, oralment.

A MÉS A MÉS, US FEM AQUESTES RECOMANACIONS PER COMPARTIR DURANT LA SESSIÓ

Referents lectors

- Quan éreu criatures... Quines persones recordeu veure llegir pel seu compte? Qui us explicava històries o us llegia algun conte? I ara? Tenir referents us pot ajudar a ser, també, referents per als vostres fills i filles.

Interesseu-vos pel que està llegint el vostre infant i què el motiva

- Llegir junts enforteix els lligams afectius i les habilitats de comprensió de l'infant. Mentre llegiu, convé que li feu preguntes (què li ha dit la guineu quan ha sabut que...) i feu que s'imagini què hauria passat si tal personatge hagués reaccionat d'una altra manera (i si en lloc de triar el camí de la muntanya, hagués triat el de la platja?).

Feu que ajudi a casa fent la llista per anar a comprar

- Llegint la recepta del dinar, les instruccions d'un joc de taula nou, d'un article d'actualitat, o fent la llista per anar a comprar es pot practicar. Aproveiteu tots els moments de rutina diària per crear hàbits de lectura i escriptura, perquè en molts hi són presents.

Feu-lo adonar de les paraules que veu pel carrer (rètols de les botigues, etiquetes, embalatges, etc.)

- Veure paraules impreses permet connectar les grafies amb els sons. Quan passegeu, assenyaieu rètols, tanques publicitàries o cartells, i pregunteu al vostre infant si sap altres paraules que comencin per la mateixa lletra, o si en coneix cap que hi rimi, per exemple.

No imposeu la lectura

- Llegir és un joc que requereix anar a poc a poc, construir significats, un joc al qual s'accedeix amb bastides sòlides, sense pressa. Si teniu pressa perquè l'infant n'aprengui, si l'obligueu a llegir, potser acabarà fugint de la lectura. Cada infant aprèn al seu ritme, així que és millor que ho faci d'una manera agradable. Deixeu que esculli els seus propis llibres.

Expliqueu contes

- Expliqueu-li contes coneguts o inventats. Les aventures narrades pels pares solen ser històries fascinants, que embadaleixen els infants i produeixen un efecte extraordinari en la seva ment. Un bon moment per a la narració és abans d'anar a dormir.

(Adaptat de Centelles, 2020, p. 4 i 5)

Llegiu en veu alta

- Llegir en veu alta de manera satisfactòria ens demana estar relaxats i atents al text.
- Canviar la veu de cada personatge i fer els sons i les onomatopeies ajuden a seguir la història del llibre; i fer èmfasi en determinades paraules que vulguem remarcar en facilita la comprensió; totes dues coses afavoreixen el gust per la lectura.
- Llegir en veu alta de manera conjunta també hi ajuda: cadascú pot llegir un fragment de la història, o una frase.
- Compartir els contes, les històries, llegendes i rondalles que us explicaven a casa o a l'escola quan éreu petits és una cosa que segur que agradarà als vostres fills i filles. Recordeu qui us les explicava, com us sentíeu, on us explicaven aquestes històries... els encantarà saber-ho.

Converseu

- Aproveiteu la lectura per iniciar una conversa, podeu fer-ho amb preguntes obertes, com ara «caram, tu què faries si et passés això», o bé explicant alguna anècdota pròpia «una vegada, a mi em va passar que...».

3a sessió: Què he après?

Valorar quines estratègies han incorporat les famílies i quines volen implementar.

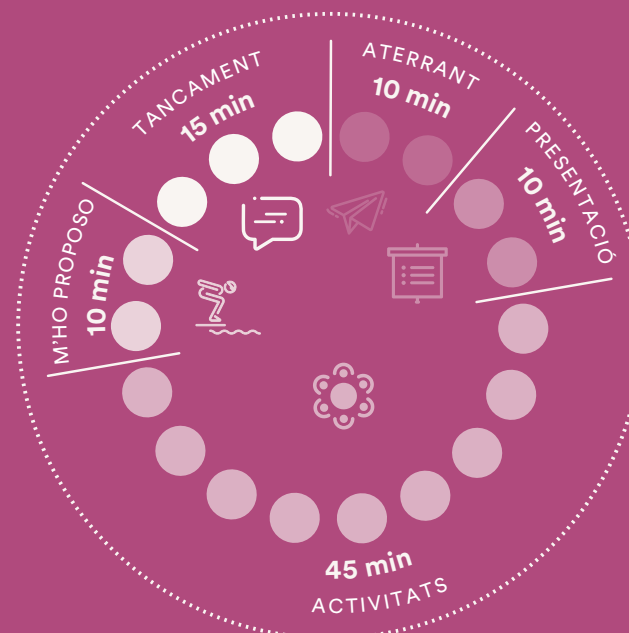
1h 30

- Compartirem què creiem que ha canviat i què no
- Ens comprometrem en les propostes d'accions futures

- Contes de diferents tipus
- Post-its
- Retoladors de colors

1 Compartim èxits i dificultats

2 La meva tria

3 Com puc potenciar la lectura?

ACTIVITAT 1.

Què em va bé i què he de millorar, encara

45'

Gran grup i
petits grups

Llibres

Post-its

Retoladors

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Conèixer com valoren el programa, les famílies.
- Compartir èxits i nous reptes.

COM HO FEM?

1

COMPARTIM ÈXITS I DIFICULTATS.

Inicia la proposta plantejant si algú ja ha avançat i ha incorporat algun moment de lectura a casa; demana que expliquin què els ha anat bé i què no els ha anat tan bé. Recorda els diferents aspectes treballats a la sessió anterior: **temps, lloc, tipus de lectura, jocs...**

Durant la conversa, és possible que surtin algunes barreres amb què s'han trobat; això és bo, perquè parlar de les dificultats o expressar les pors ajuda a anticipar-les i a posar-hi remei. En aquest sentit, si no surten a la conversa, els pots preguntar:

«Quines dificultats hi ha, o hi pot haver, a l'hora de fer el que t'has proposat?»

Et pots trobar que esmentin la falta de temps o de llibres, que l'infant no en té ganes.... Parlar de les barreres, i anticipar-les, ajuda a compartir idees per poder sobrepassar-les. Algunes orientacions poden ser: planificar una estona concreta ajuda a tenir un temps dedicat a la lectura; anar a la biblioteca i demanar un préstec de llibres, facilita tenir-ne a casa; pot anar bé explicar a

l'infant que, com a mare o pare, t'agrada l'estona que dediqueu a llegir junts i que, per tant, és important. També podeu analitzar si l'infant no vol llegir perquè té l'opció de fer altres coses, com jugar a la consola o usar el mòbil; en aquest cas, es pot acordar destinar un temps diferent a cada activitat.

2 LA MEVA TRIA

Després de compartir aquestes qüestions, convida els participants a passejar per la sala i a triar un llibre (també hi ha l'opció que n'hagin portat un de casa o que triïn un conte que els agradava de petits). Qui vol explica la història o explica per què l'ha triat («M'agrada a mi, i penso que pot agradar al meu fill perquè...»).

3 COM PUC POTENCIAR LA LECTURA?

Plantegem junts com podrien llegir aquest llibre amb els seus fills i filles i els recordem aspectes que hem treballat anteriorment: tipus de llibres, llegir en veu alta, el to de veu, etc. Els recordem que la lectura és present en el dia a dia de casa: fent la llista per anar a comprar, en una comanda, llegint un correu, fent etiquetes per als pots de la cuina, en un projecte de l'escola, en cartes... Però, a més a més, podem promocionar la lectura d'altres maneres, tal com hem anat veient i experimentant en cada sessió. Els podeu plantejar la pregunta següent:

«Què puc fer jo per motivar el meu infant a llegir?»

Una vegada hi hagi algunes respostes, facilitem post-its perquè cadascú hi pugui escriure o dibuixar diferents possibilitats.

Compartim què ha anat sortint, i podem complementar les iniciatives recordant-ne d'altres, com:

- Interessar-me pel que llegeix el meu infant.
- Explicar-li què estic llegint jo, i algun aspecte que destaquï de la meua lectura.
- Proposar-li activitats relacionades amb la lectura: un joc o anar a un lloc (museu, parc, carrer...) per seguir parlant del tema.
- Demanar en préstec un llibre de l'escola
- Intercanviar, per un temps, un llibre amb una família amiga.
- Anar a la biblioteca.
- Incorporar l'escriptura a les coses de casa: llista per anar a comprar, instruccions d'un joc, una recepta....
- Jugar a jocs que promoguin el vocabulari, com els jocs a què hem jugat abans.
- Subscriure'ns a una revista.
- Comprar un llibre plegats.
- Buscar paraules pel carrer.
- Fer una llista d'idees, sobre temes que interessin els infants, o sobre els seus desitjos, o una llista de jocs per jugar.
- ...

Els podem recordar que són un model, i que tenir llibres a casa, propis i dels infants, els ajudarà a constatar la necessitat de llegir. Portar un llibre a sobre per distreure's en els moments d'espera, per exemple al metge, o per llegir al metro o a l'autobús, entre d'altres, pot ajudar a tenir la lectura sempre present. Parlar del que llegim o fer conscient.

Jo m'ho proposo i em llanço a la piscina

10'

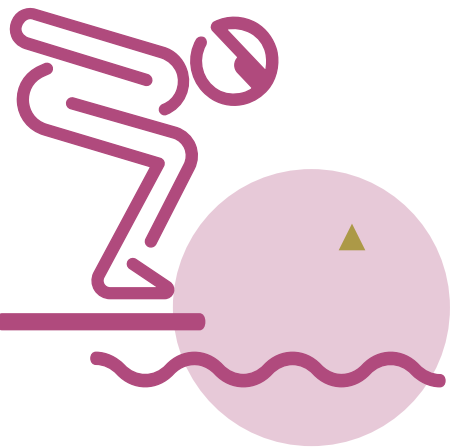
1 RECORDEM

Per tal d'animar les famílies a ser models lectors, i perquè puguin motivar els seus fills i filles a llegir a casa, els animem a recordar tot el que han viscut fins ara i els recursos proposats. Els podem plantejar la qüestió següent:

«Pensa en una proposta lectora que vulguis incorporar a casa»

2 COMPARTIM

Com que ja es coneixen una mica, farem aquesta part en gran grup per tal que les famílies vegin diversitat de propostes, que vegin les que fa la resta. Demana que algú comparteixi què es proposa, si ho vol, i anima la resta a escoltar i a fer alguna recomanació, si és que tenen experiències similars.

TANCAMENT.

El conte i, què m'emporto avui?

15'

1 EXPLICO UN CONTE

Pregunta si alguna família ha portat un llibre o si vol explicar-ne un. Per si de cas ningú no s'anima, tria tu un llibre de l'escola o bé escull un llibre que alguna família hagi comentat en la darrera sessió per explicar-lo. Pensa en el tipus de famílies que participen per ajustar la tria. Recorda que, com a recurs d'acompanyament a la història, et pots ajudar d'objectes. Hi ha famílies que no han gaudit mai d'escoltar històries i, per tant, no només actues com a model, sinó que pots fer que cada participant s'endinsi en la història i experimenti el plaer de la lectura. En acabar, podeu establir una petita conversa sobre què els ha semblat el conte, o sobre quines experiències pròpies els ha rememorat.

2 JO AVUI M'EMPORTO...

Convida les famílies a compartir algun dubte o neguit. Una vegada resolts, fes el ritual de comiat. Fes que, qui ho vulgui compartir, destaquí què s'emporta de la sessió d'avui, pot fer-ho només amb una paraula o una frase. Tu també hi participaràs, i hi faràs la darrera aportació.

A MÉS A MÉS, US FEM AQUESTES RECOMANACIONS PER COMPARTIR DURANT LA SESSIÓ

(Adaptat de Girbés, 2012, p.12-14)

- **L'infant és el protagonista.** Escolta'l per poder saber què li interessa, trieu junts el llibre, però també deixa que sigui ell qui decideixi. Aprofita qualsevol interès que tingui, com ara viatjar, l'esport o la música, perquè pot ser l'excusa per llegir i passar-ho bé.
- **Tothom n'és capaç.** Totes les persones participants sou lectores, i teniu estratègies per poder acompanyar els vostres fills i filles en el gust per la lectura. Si alguna cosa no us surt del tot bé, heu de dir-vos: «Avui no m'ha sortit com jo volia, demà provaré de...» **«Encara** no em surt com jo voldria, he de practicar...».
- **Som models lectors.** Les vostres criatures us tenen com a referents i, per tant, si us veuen llegir i veuen que doneu importància a la lectura, es motivaran més fàcilment.
- **No perdem de vista que llegir és el més important.** No és el moment de triar per ells, a casa poden llegir el que vulguin, tant si és un còmic com si és l'última novel·leta de consum massiu que tothom llegeix i que els experts diuen que és tan dolenta. **No busquem l'excel·lència literària**, perquè els gustos de lectura es modelen amb el temps. A casa han de poder escollir el que realment els ve de gust llegir i tenir llibertat absoluta en aquest sentit, perquè l'important és que llegeixin.
- **Evitem valorar la lectura.** És clau que els infants sentin que poden llegir sense ser valorats. Podem pactar moments de llegir sense correccions i d'altres en què sí que n'hi hagi; si hi ha algun error, podem tenir un senyal que informi delicadament que una paraula no l'ha llegit bé. Si és possible, no corregiu directament, compteu fins a cinc i, si és possible, doneu-li una pista: «Fixa't en aquesta línia, hi ha una paraula que has canviat, a veure si la trobes».
- **Els fills i filles poden ser els nostres professors particulars.** Mai no és tard per aprendre una llengua nova, i la lectura pot ser una aliada extraordinària i molt satisfactòria per millorar la nostra destresa lingüística i integrar-nos amb naturalitat a l'entorn on vivim. Demanem-los, amb il·lusió, que ens llegeixin fragments en veu alta, repetim-los nosaltres també de viva veu, practiquem l'oralitat i deixem-nos corregir si fallem en la pronúncia. Intercanviem els papers, preguntem-los aspectes de la trama, obviem el vocabulari complex (no ens aturem a cada frase a buscar paraules al diccionari!) i podrem aprendre al seu ritme.
- **Continuïtat entre l'escola i la llar.** Aquest és un dels aspectes clau per a l'èxit educatiu. Aproveiteu per buscar plegats llibres sobre aspectes o projectes que s'estan fent a l'escola i dels quals l'infant us parla.
- **Conversa amb el teu fill o filla.** La conversa et permetrà conèixer què interessa al teu infant. Aprofita qualsevol estona per explicar coses que t'han passat a tu, divertides o complicades. Evita fer-li només preguntes, i si en fas, fes-ne que no es puguin respondre amb un sí o un no. Pots començar dient «saps què m'ha passat avui?...».

I ara què? Continuem fent camí

Una vegada acabades les sessions planificades i valorat el procés amb les famílies, us recomanem que, com a equip, us reuniu per valorar les sessions i el possible impacte de les sessions en les famílies.

Per tal de seguir acompanyant les famílies i veure com els va a casa, us proposem algunes accions. Esperem que us inspirin, que les adapteu, les implementeu de manera ajustada i us animeu a crear-ne algunes de noves que us engresquin més:

- Crear un carnet de famílies lectores com a reconeixement de la participació a les sessions.
- Preguntar a les famílies si volen continuar i pensar com fer-ho: en un espai al centre per trobar-se informalment; alguna trobada amb una freqüència mensual, trimestral...
- Animar les famílies que han fet les sessions i que estan motivades a engrescar d'altres famílies. Aquestes famílies podri-

en ser còmplices i, per exemple, gravar un petit vídeo per animar d'altres famílies a participar-hi.

- Crear, si no hi és, un espai de lectura en família al centre, o si hi és potenciar-lo.
- Crear una altra sessió pròpia, teva, amb els recursos que t'hem ofert o amb d'altres que coneguis.
- Valorar la possibilitat de fer una sessió de tancament amb els infants, una sessió amb una estona de lectura en família, alguns dels jocs proposats i un berenar comunitari.

Gràcies per ser còmplice en la promoció de la lectura en família, per animar les famílies a gaudir de la lectura amb els seus fills i filles i fer-les aliades de la lectura.

Altres propostes bibliogràfiques

ALCOVERRO, C. *El llibre de les endevinalles*.
Barcanova.

CARDEÑOSO C. *El libro de las fábulas*.
Combel.

COMELLES, S. *Qui la diu, qui l'endevina*.
Cruïlla.

MARI, I. *El globito rojo*. Kalandraka.

MCALLISTER, A. *Un any ple d'històries*.
Cruïlla.

MORY, T. *Endevina-ho*. Combel.

PIN, I. *Un día de lluvia en el zoo*.
Lóguez Ediciones.

ROS, R. *Mot per mot. Literatures d'infant*.
Associació de Mestres Rosa Sensat.

TALLEC, O. *Qui què qui*. BiraBiro.

TULLET, H. *¡Soy un Blop!*. Kókinos.

TULLET, H. *Colors*. Kókinos.

TULLET, H. *Sin título*. Kókinos.

Referències bibliogràfiques

Agirregoikoa, A., Acha, J., Barreto-Zarza, F., i Arranz-Freijo, E.B. (2021). Family Context Assessment to Promote Language and Reading Abilities in 6-Year-Old Children. *Education Sciences*, 11(26).

<https://doi.org/10.3390/educsci11010026>

Blanch, S., i Badia, G. (2015). *A criar fills se n'aprèn? Una anàlisi de programes que enforteixen les capacitats parentals*. Fundació Bofill.

<http://www.fbofill.cat/publicacions/criar-fills-se-napren>

Capotosto, L., Kim, J.S., Park, S. O., Mulimbi, B., Donalson, M., i Kingston H.C. (2017). Family Support of Third-Grade Reading Skills, Motivation, and Habits. *AERA Open*, 3(3), 1-16.

<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2332858417714457>

Centelles, J. (2020). Orientacions per a pares i mares. Llegir amb els fills i filles: qüestió de confiança, generositat i paciència

<https://lecxit.cat/wp-content/uploads/2020/02/Orientacions-per-promoure-pares-i-mares.pdf>

Girbés, J. C. (2012). *El mètode definitiu per tenir fills lectors. Consells i receptes miraculoses que garanteixen l'èxit escolar*. Fundació Jaume Bofill.

https://fundaciobofill.cat/uploads/docs/3/n/1/y/i/5/x/0/b/553_0.pdf

Guryan, J., Kim, J.S., Capotosto, L., i Quinn, D. M. (2015). Can a scaffolded summer reading intervention reduce socioeconomic gaps in children's reading comprehension ability and home book access? results from a randomized experiment. *Institute for Policy Research Northwestern University*.

<https://www.ipr.northwestern.edu/documents/working-papers/2015/IPR-WP-15-15.pdf>

Per a més informació no dubteu a:

Consultar la nostra pàgina web www.lecxit.cat on trobareu material molt útil per dinamitzar les sessions amb famílies, articles i notícies d'interès del món de la lectura i experiències de la crida *Les famílies, aliades de la lectura* d'arreu del territori!

Seguir-nos a les xarxes socials per conèixer totes les novetats del projecte!

Twitter: @lecxit

Instagram: @lecxit

Facebook: Lecxit - Lectura per a l'Èxit Educatiu

FUNDACIÓ
BOFILL
Educació per canviar-ho tot